

PRESS RELEASE

United Nations Development Programme

TRANZICIONA PRAVDA U REGIONU: MEHANIZMI SUOČAVANJA S POSLJEDICAMA KRŠENJA LJUDSKIH PRAVA

Završen regionalni seminar za predstavnike parlamenata i pravosuđa Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Kosova i Srbije

Igalo, 28. avgust 2006. - U okviru regionalnog programa „*Tranziciona pravda*“ Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) juče je završen dvonedjeljni seminar o tranzicionoj pravdi za predstavnike parlamenata i pravosudnih organa iz regiona. Seminar je organizovalo Odjeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava beogradske Kancelarije UNDP-a, u saradnji sa Kancelarijama UNDP-a u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj i na Kosovu.

Tokom prvog dijela seminara parlamentarci su slušali predavanja i raspravljali o svojoj ulozi u procesima tranzicione pravde. Predočen im je uporedni pregled postojećih praksi i komisija za istinu u regionu, kao i alternativni mehanizmi traganja za istinom; diskutovalo se o reformi institucija (vetting i lustracija), otvaranju tajnih dosijea, utvrđivanju sudbine nestalih lica, istoriji i njenoj zloupotrebi, materijalnim i simboličkim reparacijama, političkoj odgovornosti za ratove od 1991. do 1999. godine na teritoriji bivše Jugoslavije, itd. Posebnu pažnju parlamentarci su posvetili otporima i preprekama u procesu tranzicione pravde, kao i stvaranju zajedničkog razumijevanja.

Po riječima Olivera Purić, rukovodioca Odjeljenja za reformu pravosuđa i vladavinu prava u beogradskoj Kancelariji UNDP-a, **predstavnici parlamenata iz regiona su se prvi put susreli ovim povodom i prvi put razgovarali o tranzicionoj pravdi koja, iako pojmovno stabilizovana, na našim prostorima predstavlja relativno novu temu. Parlamentarci su, rekla je g-đa Purić, imali priliku da ostvare uvid u osnovne elemente tranzicione pravde, prepoznali su njenu važnost u nacionalnim političkim diskusijama, kao i potrebu za daljom regionalnom parlamentarnom saradnjom. Prisutni parlamentarci su iskazali veliku spremnost da čuju izrečeno i da razmijene mišljenja, pokazali veliko razumijevanje problematike, npr. razlike između pojma krivice i pojma odgovornosti, tražili mogućnost da svaka od zemalja iz regiona oformi svoj nacionalni model bavljenja tranzicionom pravdom, a takođe su izrazili želju da ovakvi susreti postanu redovna praksa.**

U dijelu seminara namijenjenom nosiocima pravosudnih funkcija iz regiona bilo je riječi o (ne)spremnosti za tranzicionu pravdu, komandnoj odgovornosti i učešću u udruženom zločinačkom poduhvatu, suđenjima za ratne zločine pred međunarodnim, internacionalizovanim i lokalnim sudovima, kapacitetima nacionalnih pravosuđa u oblasti suđenja za ratne zločine, formiranju komisija za istinu kao procesa komplementarnog sudskoj pravdi, izvještavanju o ratnim zločinima i ulozi medija u procesima tranzicione pravde, sprečavanju kršenja međunarodnog humanitarnog prava, itd.

Nosioci pravosudnih funkcija iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, sa Kosova i iz Srbije već imaju tradiciju regionalne saradnje. Oni su naglasili da je važno proširiti problematiku ratnih zločina na širi društveni kontekst. Postizanje tranzicione pravde vide kao zajednički problem i, svjesni značaja teme, saradnju žele da nastave i da je jačaju, uz nužnu podršku organizacija poput UNDP-a.

– Najvažnije je da smo prepoznali probleme u okviru postupaka suđenja za ratne zločine, a konstatovali smo i da su nam (makar kad je u pitanju Srbija) zakonodavno-pravni okviri dobri i postoje solidni tehnički uslovi da se suđenja za ratne zločine nesmetano odvijaju, smatra Siniša Važić, predsjednik Okružnog suda u Beogradu i Vijeća za ratne zločine. «Veoma je važno organizovati ovakve susrete jer se na njima ljudi međusobno upoznaju, a kontakti koji postoje od ranije produbljuju se i veze učvršćuju», kazao je g-din Važić. «Jedan od pozitivnih rezultata ovoga skupa biće pokušaj da organizujemo ekspertsku grupu na nivou regiona, koja bi trebalo da radi na detektovanju određenih problema i da ponudi određena rješenja».

* * *

Predavači su, između ostalih, bili Nenad Dimitrijević, profesor političkih nauka na Centralnoevropskom univerzitetu u Budimpešti; Ratko Božović, profesor političke sociologije, sociologije kulture i novinarstva na Univerzitetima u Beogradu i Crnoj Gori; Ranko Marijan, sudija Vrhovnog suda Hrvatske; Medžida Kreso, predsjednica Državnog suda Bosne i Hercegovine; Ivo Banac, profesor istorije na američkom Jejl univerzitetu; Mark Osil, profesor međunarodnog prava na američkom Ajova univerzitetu; Kejtlin Rajger, viša saradnica Međunarodnog centra za tranzicionu pravdu u Njujorku; Rišar Deganje, regionalni pravni savjetnik Međunarodnog komiteta Crvenog krsta u Budimpešti; Nerma Jelačić, direktorka Balkanske istraživačke mreže u Sarajevu; Dejan Anastasijević, novinar beogradskog nedjeljnika «Vreme»; Srđan Dvornik, izvršni direktor hrvatskog Helsinškog odbora za ljudska prava, itd.

* * *

Regionalni program UNDP-a pod nazivom «Tranziciona pravda» ima za cilj da podrži jačanje institucija i procesa radi omogućavanja boljeg pristupa pravosuđu onima čija su prava povrijeđena tokom ratnih sukoba. Program je regionalnog karaktera jer kroz svoje aktivnosti povezuje nosioce javnih funkcija iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, sa Kosova i iz Srbije, u namjeri da poveća stepen povjerenja, pokrene mehanizme razmjene informacija između kolega koji rade na istim poslovima u različitim sredinama, i da na širem planu informiše javnost o ovim procesima. Takođe, cilj ovog programa je da vladama u regionu ponudi strateške savjete za prevazilaženje problema koje nosi ratno nasljeđe.

U okviru ovog programa do sada su održana dva regionalna skupa: Međunarodna konferencija u Dubrovniku «[Zločini rata i pravno nasljeđe](#)», i [Međunarodna konferencija o razvoju regionalnih partnerstava u oblasti tranzicione pravde](#) koja je održana u Beogradu.

* * *

Za detaljnije informacije o seminaru/programu: Olga Belosavić Milanović, PR Odjeljenja za reformu pravosuđa i vladavinu prava i Tima za institucionalni razvoj Kancelarije UNDP-a u Beogradu, (381 11) 24 54 351, (381 63) 351 291, olga.belosavic@undp.org

Kontakt osoba u Crnoj Gori: Nadica Dujović, predstavnik za odnose s javnošću Kancelarije UNDP-a u Crnoj Gori, tel: ++381 81 231 251; Fax: ++381 81 231 644; Mob.: ++381 69 319 709, e-mail: nadica.dujovic@undp.org
Web: <http://www.undp.org.yu/montenegro>

UNDP u Crnoj Gori promoviše održivi razvoj kroz ekonomski napredak za sve društvene slojeve, uz očuvanje i unapređenje životne sredine.